

Drepturile pacienților reglementare legislativă

O bogată legislație a fost elaborată în domeniu. Legile și reglementările subsecvente se referă la:

Organizarea sistemului de asigurări sociale pentru boală, accidente, maternitate și recuperare,

Organizarea asigurărilor sociale de sănătate,

Organizarea și reglementarea asigurărilor private de sănătate,

Înființarea și organizarea unităților sanitare ambulatorii și spitalicești,

Exercitarea profesiilor de medic, farmacist și asistent medical,

Exercitarea profesiilor paramedicale și înființarea de unități cu asemenea profil,

Măsurile obligatorii de profilaxie și antiepidemice,

Evidența bolilor și a bolnavilor

Drepturile pacienților

Mijloace de acordare a ajutorului în caz de urgențe, catastrofe, etc.

Dreptul la ocrotirea sănătății este un drept fundamental al persoanei strâns legat de existența fizică și psihică, individuală și socială a acesteia, fiind definit ca atare în mai multe documente internaționale precum Preambulul Constituției Organizației Mondiale a Sănătății (1946), Declarația Universală a Drepturilor Omului (1948), Carta Socială Europeană revizuită (1946), Pactul Internațional privind drepturile economice sociale și culturale și Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.

Declarația Universală a Drepturilor Omului arată, la art. 25, că fiecare persoană are dreptul la un nivel de trai care să-i confere sănătate și bunăstare, atât ei cât și familiei sale, nivel de trai ce presupune hrană, îmbrăcăminte, locuință, îngrijire medicală precum și serviciile necesare.

Carta socială europeană, revizuită, garantează la art. 11 dreptul la ocrotirea sănătății, trasând principalele obiective pe care statele semnatare le au de urmărit și în realizarea cărora se angajează să ia măsuri, fie în mod direct, fie în cooperare cu organizațiile publice și private. În viziunea Cartei, aceste obiective sunt eliminarea, atât cât este posibil, a cauzelor unor sănătăți deficiente, asigurarea unor servicii de consultare și educare, în ceea ce privește ameliorarea sănătății și dezvoltarea simțului responsabilității individuale în materie de sănătate, precum și prevenirea bolilor epidemice, endemice și a altor boli, dar și a accidentelor.

În completarea dispozițiilor art. 11, art. 13 din Cartă obligă părțile să asigure oricărei persoane care nu dispune de resurse materiale suficiente și care nu își poate procura astfel de resurse prin propriile mijloace și nu le poate primi dintr-o altă sursă, dreptul de a beneficia de prestații alocate dintr-un regim de securitate socială, de o asistență corespunzătoare și, în caz de boală, de îngrijirile impuse de starea sa de sănătate.

Totodată, Carta prevede că obligația statelor de a depune toate eforturile pentru asigurarea obiectivelor asumate este considerată îndeplinită atunci când acestea aduc dovezi prin care să probeze existența, la nivel național a unui sistem medical caracterizat prin următoarele elemente:

- O politică de sănătate publică ce pune la dispoziția populației practicieni în domeniul medical sau paramedical, precum și echipamentele necesare principalelor probleme de sănătate, care, la rândul lor să asigure asistență medicală adecvată întregii populații și prevenirea și diagnosticarea bolilor;
- Măsuri speciale de protecție a sănătății mamelor, copiilor și a persoanelor în vârstă;
- Un sistem de educație în domeniul sănătății
- Măsuri precum vaccinarea, dezinfecția și controlul bolilor epidemice, precum și luarea unor măsuri de combatere a bolilor epidemice și endemice.

Pactul Internațional privind drepturile economice, sociale și culturale, în acord cu definiția dată sănătății în Preambulul Constituției Organizației Mondiale a Sănătății prevede la art. 12 că ”statele părți recunosc dreptul pe care îl are orice persoană de a se bucura de cea mai bună sănătate fizică și mintală pe care o poate atinge și că măsurile pe care statele părți le vor adopta în vederea asigurării exercitării depline a acestui drept vor asigura:

- Scăderea mortalității noilor născuți și a mortalității infantile, precum și dezvoltarea sănătoasă a copilului
- Profilaxia și tratamentul bolilor epidemice, endemice, profesionale și a altora, precum și lupta împotriva acestor boli
- Crearea de condiții care să asigure tuturor servicii medicale și un ajutor medical în caz de boală”

Carta Drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, la art 35 intitulat Protecția Sănătății arată că ”orice persoană are dreptul de acces la asistență medicală preventivă și de a beneficia de îngrijiri medicale în condițiile stabilite de legislațiile și practicile naționale. În definirea și punerea în aplicare a tuturor politicilor și acțiunilor Uniunii se asigură un nivel ridicat de protecție a sănătății umane”

În România dreptul la ocrotirea sănătății este prevăzut la art. 34 din Legea fundamentală, potrivit căruia acest drept este garantat de către stat, care are obligația de a lua măsuri privind asigurarea igienei și a sănătății publice.

Aceste măsuri obligatorii derivă din pactul internațional relativ la drepturile economice, sociale și culturale care prin art. 9 nominalizează dreptul persoanelor la securitate socială, domeniu în care intră Asigurările Sociale, iar prin art. 12 dreptul persoanei de a se bucura de cea mai bună sănătate fizică și mintală.

Fiind în continuă dezvoltare domeniul ocrotirii sănătății implică eforturi pozitive din partea statului pentru a îmbunătăți indicatorii de mortalitate, de morbiditate și igienico-sanitari, prin măsuri de profilaxie și de tratament a tuturor categoriilor de boli și îndeosebi a celor epidemice, endemice și profesionale.

ARTICOLUL 34

Dreptul la ocrotirea sănătății

- (1) Dreptul la ocrotirea sănătății este garantat.
- (2) Statul este obligat să ia măsuri pentru asigurarea igienei și a sănătății publice.
- (3) Organizarea asistenței medicale și a sistemului de asigurări sociale pentru boală, accidente, maternitate și recuperare, controlul exercitării profesiilor medicale și a activităților paramedicale, precum și alte măsuri de protecție a sănătății fizice și mentale a persoanei se stabilesc potrivit legii.

Potrivit art 5 din Legea 95/2006, funcțiile principale ale asistenței de sănătate publică sunt:

- Dezvoltarea politicilor, strategiilor și programelor vizând asigurarea sănătății publice
- Monitorizarea și analiza stării de sănătate a populației
- Planificarea în sănătatea publică
- Supravegherea epidemiologică
- Prevenirea și controlul bolilor
- Managementul și marketingul strategic al serviciilor de sănătate publică
- Reglementarea domeniului sănătății publice
- Asigurarea calității serviciilor de sănătate publică
- Prevenirea epidemiilor
- Informarea, educarea și comunicarea pentru promovarea sănătății
- Evaluarea calității, eficacității, eficienței și accesului la serviciile medicale

Iar conform art. 6 din aceeași lege-cadru principalele domenii de intervenție ale asistenței de sănătate publică sunt următoarele:

a) prevenirea, supravegherea și controlul bolilor transmisibile și netransmisibile prin:

1. asigurarea imunizărilor;
2. controlul epidemiilor;
3. supravegherea bolilor;
4. supravegherea factorilor de risc comportamentali;
5. prevenirea accidentelor;

b) monitorizarea stării de sănătate prin:

1. monitorizarea indicatorilor stării de sănătate;
2. monitorizarea determinantilor stării de sănătate;
3. monitorizarea eficacității și eficienței activităților din domeniul sănătății publice;
4. evaluarea nevoilor populației privind serviciile de sănătate publică;

c) promovarea sănătății și educația pentru sănătate prin:

- 1. campanii de informare-educare-comunicare;**
- 2. programe de educație pentru sănătate și promovare a sănătății în comunități;**
- 3. dezvoltarea și implicarea comunităților locale;**
- 4. pledoaria pentru sănătatea publică;**

d) sănătatea ocupațională prin:

- 1. definirea standardelor de sănătate ocupațională;**
- 2. controlul aplicării reglementărilor sănătății în muncă;**

f) reglementarea primară și secundară în domeniul sănătății publice prin:

- 1. elaborarea, revizuirea, adaptarea și implementarea legislației din domeniul sănătății publice;**
- 2. reglementarea circulației bunurilor și serviciilor cu potențial impact asupra sănătății publice;**

g) managementul sănătății publice bazat pe:

- 1.** managementul politicilor, planificării și dezvoltării sistemului de sănătate publică;
 - 2.** formularea și implementarea politicilor de sănătate publică pe baze științifice;
-
- 3.** cercetarea în domeniul sănătății publice și al sistemelor de sănătate;
 - 4.** colaborarea și cooperarea internațională în domeniul sănătății publice;

h) servicii de sănătate publică specifice:

- 1.** servicii de sănătate școlară;
- 2.** servicii de urgență în caz de dezastre și calamități;
- 3.** servicii de laborator în domeniul sănătății publice;
- 4.** servicii de planificare familială;
- 5.** servicii de screening pentru depistarea precoce a bolilor;
- 6.** servicii prenatale și postnatale;
- 7.** servicii de consiliere în domeniul sănătății publice;
- 8.** servicii de sănătate publică în transporturi.

O altă lege este Legea nr. 46/2003 privind drepturile pacientului adoptată ca urmare a asumării de către România a principiilor și strategiei de protecție și garantare a drepturilor pacientului exprimate la Conferința Europeană cu aceeași temă, ce a avut loc la Amsterdam la 30 martie 1994.

Principalul obiectiv declarat al acestei conferințe a fost realizarea unei armonizări, în vederea unei viitoare codificări, a drepturilor pacienților, întâlnirea interațională finalizându-se cu adoptarea Declarației promovării drepturilor pacienților în Europa.

Potrivit acestui act normativ, pacienții au dreptul de a fi respectați ca persoane umane, fără nicio discriminare, precum și dreptul de a beneficia de îngrijiri medicale de cea mai înaltă calitate ce poate fi asigurată, conform cu resursele umane, financiare și materiale de care statul dispune.